

6.1 Regels specifiek voor teelt onder glas

De regels voor lozen ten gevolge van de teelt onder een permanente opslag van glas of kunststof (glastuinbouw) bouwen voort op de regels die sinds 1994 golden op grond van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, waarin regels voor lozen in een oppervlaktewaterlichaam en het vuilwaterriool waren opgenomen en dat later is opgegaan in het Besluit glastuinbouw, en regels die op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming golden.

Teelt onder glas kan worden onderscheiden in:

- a. substraatteelt;
- b. grondgebonden teelt.

Dit onderscheid is met name van belang voor de wijze van omgaan met overtollig gietwater, en is daarmee van grote invloed op de belasting van oppervlaktewaterlichamen en de bodem. Hieronder wordt eerst ingegaan op het omgaan met overtollig gietwater en de gevolgen daarvan voor het lozen van drainwater en drainagewater, waarna de overige lozingen vanuit de glastuinbouw aan de orde komen.

b. grondgebonden teelt

Bij de grondgebonden teelt zijn de emissies naar het milieu minder goed te beheersen dan bij de substraatteelt. Dit houdt verband met het feit dat overtollig gietwater in beginsel niet wordt opgevangen, maar naar de ondergrond sijpelt. In gebieden waarbij vanwege de grondwaterstand gedraineerd wordt, komt dit overtollig gietwater deels in drainagebuizen terecht, waar het vermengd wordt met grondwater (kwel). Als gevolg van deze vermenging is recirculatie vaak slechts deels of helemaal niet mogelijk. Voor de grondteelten is het gezien deze vermenging met bedrijfsvreemd grondwater nog niet mogelijk gebleken emissienormen vast te stellen voor lozen van drainagewater in een vuilwaterriool en een oppervlaktewaterlichaam. Het is wel de bedoeling om dit op termijn te realiseren. Het onderzoek dat hiervoor nodig is, is in gang gezet.

In gebieden waar niet gedraineerd wordt (zoals op hoge zandgronden) vindt emissie naar de bodem plaats, wat het meten van de emissie extra bemoeilijkt.

Voor de tussenliggende periode is gekozen voor het vastleggen van gebruiksnormen op een hoog aggregatieniveau, gecombineerd met een nadere uitwerking van de zorgplicht en de mogelijkheid tot het

opleggen van een verantwoording van het gebruik via een maatwerkvoorschrift. De gebruiksnormen zijn in de regeling zoveel mogelijk geconcretiseerd in maximaal toegestane hoeveelheden gebruik aan totaal stikstof en totaal fosfaat, onderverdeeld in verschillende gewassoorten. Voor de grondteelten is er een zorgplicht om het mest- en waterverbruik af te stemmen op de behoefte van het gewas. Dit is in de voorschriften van dit wijzigingsbesluit expliciet opgenomen. Met het oog daarop geldt ook voor de grondteelten de verplichting gebruik te maken van goed gietwater. De invulling van de zorgplicht en het gebruik van de mogelijkheid om een maatwerkvoorschrift op te leggen, vooral bij welk gebruik verantwoording aan de orde is en welke gegevens een onderbouwing kunnen geven voor het gebruik, wordt nog nader uitgewerkt binnen het convenant Glastuinbouw en Milieu.

Uitgangspunt hierbij is dat alleen glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik aan meststoffen te maken krijgen met de plicht om aan te geven dat dit verbruik niet leidt tot omvangrijke emissies naar het grondwater of naar oppervlaktewaterlichamen. Met deze aanpak kunnen de excessen die het milieu onnodig belasten worden aangepakt.

Net als bij het lozen van drainwater bij de substraatteelt is de vergunningplicht voor het lozen van drainagewater in een oppervlaktewaterlichaam bij «van gras naar glas» situaties vervangen door de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.

Artikel 3.71

Dit artikel bevat voorschriften voor de beperking van de emissies vanuit de grondgebonden teelt.

Het vierde lid geeft aan dat de watergift en de meststoffengift moeten zijn afgestemd op de behoefte van het gewas.

Wat de meststoffengift betreft komt deze verplichting voort uit de Nitraatrichtlijn. Er mag daarbij rekening worden gehouden met relevante specifieke teeltoomstandigheden. Hiermee wordt bedoeld dat in gevallen waar intensiever wordt geteeld de meststoffengift hoger mag liggen.

De Nitraatrichtlijn verplicht tot het stellen van gebruiksnormen. Deze worden op grond van het derde lid in de ministeriële regeling vastgelegd. Deze normen vormen een plafond waarboven voor alle teelten sprake zal zijn van een bemestingsniveau dat niet in overeenstemming is met de behoefte van het gewas. De waarden zijn vastgesteld aan de hand van de aan de UO gerapporteerde waarden voor het gebruik aan stikstof en fosfor.

De emissies hangen direct samen met de watergift. Om emissies te beperken is het van belang dat de watergift is afgestemd op de behoefte van het gewas. Deze verplichting

is ook in het vierde lid opgenomen. Ook hier is aangegeven dat de teeltoomstandigheden mede bepalend zijn voor de waterbehoefte.

De verplichting van goed gietwater, water met een natriumgehalte dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater, en afstemming van de watergift en de meststoffengift op de behoefte van het gewas geldt onafhankelijk van de vraag of drainage water wordt geloosd. Immers, bij grondgebonden teelt vindt vanwege de open verbinding met de ondergrond altijd een zekere emissie naar de bodem plaats. Ook wanneer vanwege de hydrologische omstandigheden geen drainage nodig is, is beperking van de emissie gewenst.

Het tweede, zevende en achtste lid bevatten een aantal uitzonderingen van de in het artikel opgenomen verplichtingen. Deze uitzonderingen hebben te maken met de doelmatigheid van de verplichtingen.

Het is mogelijk, dat in specifieke gevallen de verplichting van goed gietwater niet doelmatig is. Het tweede lid biedt in die situaties de mogelijkheid van deze verplichting geheel of gedeeltelijk af te zien, en eventueel een andere, wel doelmatige maatregel te verplichten.

Het zevende lid bevat een uitzondering op de verplichting van recirculatie van drainage water, wanneer deze maatregel niet doelmatig is. Anders dan bij goed gietwater is de beoordeling van de doelmatigheid in beginsel aan de teler overgelaten, en behoeft dus niet in een maatwerkvoorschrift te worden vastgelegd. Wanneer de teler naar oordeel van het bevoegd gezag onterecht van recirculatie heeft afgezien, zal dit in het kader van toezicht en handhaving aan de orde komen.

Bij grondgebonden teelt, waar het hier over gaat, is de kwaliteit van het drainage water sterk afhankelijk van de lokale geohydrologische omstandigheden. Zo zal het drainage water meer of minder vermengd zijn met grondwater vanwege kwel. Dit kan leiden tot sterke verdunning van het drainage water of verzilting daarvan waardoor het ongeschikt is geworden als gietwater en recirculatie dus niet doelmatig is. De tuinder en het milieu hebben hier een gemeenschappelijk belang. Gietwater van ondergeschikte kwaliteit heeft een negatief effect op de productie en veroorzaakt ook grotere emissies van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Ook het lozen van drainage water dat wel geschikt is voor recirculatie is niet in het belang van de teler. Hij loost dan water wat nog bruikbaar is. Stel dat het bevoegd gezag toch vindt dat de teler ten onrechte heeft afgezien van recirculatie, dan is het een kwestie van handhaving door het bevoegd gezag.

Bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter) zal evenals bij de substraatteelt de situatie, dat de verplichting van goed gietwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Om die reden is in het achtste lid een uitzondering gemaakt voor deze verplichtingen voor kleine bedrijven. Omdat gelet op deze uitzonderingen voor kleine bedrijven geen concrete emissiebeperkende voorschriften gelden, wordt hiervoor teruggevallen op de zorgplicht. Op basis daarvan kan het bevoegd gezag zo nodig maatwerkvoorschriften stellen.

Artikelen 3.72 en 3.73

Deze artikelen bevatten de meet-, reken-, registratie- en rapportageverplichtingen die samenhangen met het lozen vanuit de grondgebonden teelt.

Op grond van artikel 3.73, derde lid, kan het bevoegd gezag verantwoording vragen over de meststoffengift en de watergift bedoeld in artikel 3.71, vierde lid. Mogelijke invulling van de onderzoeksverplichtingen zal door het platform duurzame glastuinbouw (doelgroep-overleg Glastuinbouw en Milieu (Glami)) ten behoeve van de uitvoeringspraktijk nader worden uitgewerkt. Uitgangspunt is dat glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik aan meststoffen verantwoorden dat dit niet leidt tot omvangrijke emissies naar het grondwater en/of naar een oppervlaktewaterlichaam.

In het voormalige Besluit glastuinbouw was aangegeven dat de rapportage door een door het bevoegd gezag geaccepteerde deskundige dient te worden beoordeeld op juistheid en volledigheid en dat een bewijs van de beoordeling, afgegeven door of namens degene die de beoordeling heeft uitgevoerd, bij de rapportage wordt gevoegd. Evenals bij de substraatteelt is deze verplichting in dit wijzigingsbesluit niet meer opgenomen.